



ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 20 ฉบับที่ 25 ประจำวันที่ 15 มิถุนายน 2565

แมลงดำหนามข้าว

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทุกภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าวในภาคกลาง ฝ้าระวังการระบาดของแมลงดำหนามข้าว เนื่องจากขณะนี้พบการเข้าทำลายของแมลงดำหนามข้าว ในจังหวัดสิงห์บุรี โดยตัวเต็มวัยและตัวหนอนกัดกินเนื้อเยื่อส่วนสีเขียวภายในใบข้าว คล้ายการทำลายของหนอนห่อใบ โดยตัวเต็มวัยกัดกินและแทะผิวใบข้าวด้านบน ทำให้เห็นเป็นรอยชุดเป็นทางสีขาว ยาวขนานกับเส้นกลางใบ ส่วนตัวหนอนจะซ่อนใบข้าวเห็นเป็นรอยแผ่นสีขุ่นมัวขนานกับเส้นใบ ข้าวที่ถูกทำลายรุนแรงใบข้าวจะแห้งและกลายควรมันสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดเป็นสีน้ำตาลเหมือนถูกไฟไหม้ ดังนั้นเกษตรกรควรมันสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dicladispa armigera* (Olivier)

วงศ์ : Chrysomelidae

อันดับ : Coleoptera

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัย เป็นด้วงปีกแข็งสีดำ มีหนามแข็งแหลมปกคลุมตัวลำตัวยาว 5 - 6 มม. เพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ ประมาณ 50 ฟอง ไข่ปลายนใบอ่อน ระยะตัวเต็มวัย 14 - 21 วัน หนอน ลำตัวแบนสีขาว ตัวหนอนกินเนื้อเยื่อภายในผิวใบข้าว เจริญเติบโตและเข้าดักแด้อยู่ภายในใบข้าว ระยะหนอน 7 - 12 วัน



ตัวเต็มวัย



หนอน

วงจรชีวิต

ระยะไข่ถึงระยะตัวเต็มวัย ใช้เวลาประมาณ 1 - 2 เดือน



ลักษณะการทำลาย

แมลงดำหนามข้าวมักพบทำลายข้าวในระยะกล้าถึงออกรวง โดยสามารถทำลายต้นข้าวได้ทั้งระยะตัวหนอนและตัวเต็มวัย จะพบการเข้าทำลายอย่างรุนแรงในพื้นที่นาลุ่ม ตัวเต็มวัยจะกัดกินและแทะผิวใบข้าวด้านบนทำให้เห็นเป็นรอยชุดเป็นทางสีขาวยาวขนานกับเส้นกลางใบ ตัวหนอนจะขอนใบข้าวกัดกินเนื้อเยื่อส่วนสีเขียวภายในใบข้าวเห็นเป็นรอยแผ่นสีขุ่นมัวขนานกับเส้นใบ นาข้าวที่ถูกทำลายรุนแรงใบข้าวจะแห้งและกลายเป็นสีน้ำตาลเหมือนถูกไฟไหม้



ลักษณะการทำลายของตัวเต็มวัย



ลักษณะการทำลายของหนอน



นาข้าวที่ถูกทำลายรุนแรง



พืชอาหาร

ข้าว หญ้าข้าวนก หญ้าขน หญ้าไซ หญ้าตีนนก อ้อย

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. หมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
2. กำจัดวัชพืชบริเวณแปลงนา เนื่องจากวัชพืชบางชนิดเป็นพืชอาศัยของแมลงดำนามข้าว
3. ไม่ใช้ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป
4. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แตนเบียนไข่ *Trichogramma* spp. และแตนเบียนหนอน *Bracon* sp.
5. หากพบจำนวนตัวเต็มวัยของแมลงดำนามข้าวมากกว่า 2 ตัวต่อกอหรือกลุ่มข้าว ควรใช้สารป้องกันกำจัดแมลง ได้แก่ ฟิโปรนิล หรือคลอไพโอะนิดีน อัตราตามฉลากแนะนำ

ที่มา : กรมการข้าว

ที่มาภาพ : กรมการข้าว, สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 จังหวัดชัยนาท,

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท

ที่ปรึกษา : นางสาวสมนา ลิมาสถิตย์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

บรรณาธิการ : นายสามารถ ศรีวิสัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งคร นักวิชาการเกษตร

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย